

ORDULARDAN ŞİRKETLERE
STRATEJİ

Dr. Bahar AŞCI

Bu kitabın yayın hakkı SİYASAL KİTABEVİ'ne aittir. Yayınevinin ve yayıncısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

Ordulardan Şirketlere Strateji

Dr.Bahar Aşçı

Kapak Tasarımı ve Sayfa Düzeni: Gamze Uçak

©Siyasal Yayınevi Tüm Hakları Saklıdır.

Eylül 2017, Ankara

ISBN No: 978-605-9221-62-7

Siyasal Yayınevi-Ünal Sevindik

Yayıncı Sertifika No: 14016

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay/Ankara

Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx

Faks: 0 (312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

http://www.siyasalkitap.com

Baskı:

Desen Ofset A. Ş.

Sertifika No: 11289

Birlik Mah. 448. Cad. 476. Sk. No: 2

Çankaya/Ankara Tel: 0 (312) 496 43 43

Dağıtım:

Siyasal Dağıtım

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx

Faks: 0 (312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

http://www.siyasalkitap.com

Ordulardan Şirketlere

STRATEJİ

Dr. Bahar Aşcı

İçindekiler

Önsöz.....	11
Giriş	15
1. Stratejiyi Anlayabilmek İçin Savaşı Anlamak: Savaş Nedir?	23
Savaş Çeşitleri	27
Mutlak Savaş.....	27
Topyekûn Savaş	27
Sınırlı Savaş	30
Konvansiyonel Savaş.....	31
Konvansiyonel Olmayan Savaş	31
Nükleer Savaş	33
Bir Nükleer Savaş Senaryosu	36
Biyolojik ve Kimyasal Savaş.....	39
Gerilla Savaşı.....	40
Psikolojik Savaş	40
Asimetrik Savaş.....	42
Dördüncü Nesil Savaş	42
Siber Savaş	43
Sıcak Savaş ve Soğuk Savaş.....	44
Savaşın Nedenleri	45
Bölümü Bitirirken.....	46
2. Bir Savaş Meydanı Olarak İş Dünyası.....	49
3. Küreselleşmeden Önce Büyük Güçler, Askeri Güç ve Mali Güç	
İlişkisi: Osmanlı İmparatorluğu Özelinde Bir Değerlendirme.....	57
İlk Toprak Kaybına Kadar Geçen Süreç	62
Osmanlı İmparatorluğu Harp Sanayisi	65
<i>Osmanlılarda Ateşli Silahlar Sanayi.....</i>	<i>66</i>

<i>Güherçile ve Barut İmalathaneleri</i>	71
<i>Demir, Kurşun ve Mühimmat İmalathaneleri</i>	72
Osmanlı'da Toprak Kayıpları ve Harp Sanayisi'nin Gerilemesi..	74
Osmanlı Harp Sanayisi'nin Gerilemesi	75
<i>Toprak Kayıplarıyla Azalan Mali Gücün Askeri</i>	
<i>Güce Etkisi</i>	78
<i>Mali Gücü Artırma Çabalarının Bir Sonucu Olarak Osmanlı'da</i>	
<i>Borçlanma</i>	79
Sonuç	85
4. Liberalizm, Osmanlı İmparatorluğu ve Milli İktisat	89
Genel Hatlarıyla Osmanlı Ekonomisi	89
Liberalizm ve Osmanlı Devleti.....	95
Osmanlı – İngiliz Ticaret Anlaşması ve Ekonomik Sonuçları ...	99
II. Meşrutiyet'in İlanı: İttihat ve Terakki.....	105
Alman Romantizmi ve Ekonomik Milliyetçilik.....	108
1908-1918 Yılları Arası Milli İktisat Uygulamaları	111
Sonuç	114
5. Küreselleşme, Çok Uluslu Şirketler ve 21. Yüzyılda	
Güvenlik Algısı	117
Çok Uluslu Şirketler ve Tarihsel Gelişimleri	121
21. Yüzyılda Değişen Güvenlik Algısı.....	122
6. Yeni Nesil Savaşlar: Baruttan Jet Yakıtına	
Şirketler Arası Savaş: Ekonomik İstihbarat	128
Ekonomik İstihbarat.....	129
Ekonomik İstihbarat ve Devletler	131
Çok Uluslu Şirketler ve Ekonomik Casusluk Örnekleri	134
Sonuç	136
Kimyasal Savaş ve Kimyasal Silahlar	137
Kimyasal Silah Nedir? Özellikleri Nelerdir?	139
Kimyasal Silah Sınıflaması	140
Kimyasal Silahlar ve Etkileri	141
Türkiye'de Kullanılan Ajanlar	142

Gazların Etkileri.....	143
Psikolojik Savaş ve Algı Yönetimi.....	147
Projede Kullanılan İlaçlar	153
Projenin Gün Işığına Çıkması.....	154
Bir Başka Proje: Stargate	155
Yeni Nesil Savaş Senaryosu: Vortex Silahı	158
Sonuç Yerine: Konvansiyonel Olmayan Bir Sistemin Uçağımızı	
Vurmuş Olması Senaryosu.....	165
Elektronik Harp, Elektromanyetik Silahlar ve HAARP	168
HAARP Nedir?	169
Elektromanyetik Silahların Gelişimi	172
HAARP, Geri Dönüşü Olmayan Bir Yolculuğun	
Son Basamağı mı?	175
Irak Haberleşmesi Durdu; Amerikan Haberleşmesi Çalıştı ...	178
HAARP ve Rusya.....	178
Sonuç	180
7. Askerle Şirketin Kesiştiği Alan: Özel Askeri Şirketler	183
Ekonomik Konjonktürün Tanımı ve Özellikleri.....	185
Konjonktür Devresi	187
Amerikan Tarihine Kısa Bir Bakış.....	190
Soğuk Savaş (1945-1990).....	192
Stratejik Savunma Girişimi.....	194
11 Eylül 2001 Saldırıları ve Terörizmle Savaş	196
Terörle Mücadelenin Altında Yatan Yayılma Siyaseti	198
ABD Büyüme Rakamları ve Harekâtlar.....	203
Sonuç	207
8. Komutanlardan Yöneticilere Stratejiler	211
Harp Akademilerinde Okutulan Stratejilerin	
Yöneticilere Uyarlanması.....	214

9. Okuma Önerileri	223
Okuma Önerisi 1: Lozan Barış Antlaşması'nda	
Osmanlı Borçları Meselesi	224
Osmanlı Devleti Dış Borçları	226
Miras Kalan Dış Borçlar ve Lozan Görüşmeleri	229
Lozan Antlaşması'nın Dış Yansımaları	233
Sonuç.....	235
Okuma Önerisi 2: Medeniyetler İçin Coğrafya'nın Önemli ve	
Bereketli Hilal	246
Okuma Önerisi 3: Avrupa IŞİD'e Katılımlara Karşı	
Neden Önlem Almıyor?	257
Nedir Şii Hilali?.....	259
Irak ve Şam İslam Devleti (IŞİD)	259
Sykes Picot ve Sevr Antlaşmaları	260
IŞİD'e Avrupa'dan Katılımlar	264
Yararlanılan Kaynaklar	269

Önsöz

Okumak, kadın ve erkek her Müslüman'a farzdır.

H.z. Muhammed (S.A.V)

*Okumadan edindiğim biricik fayda; bilgisizliğimi gittikçe
daha iyi görmek olmuştur.*

Descartes

Sadece coğrafya olarak değil, siyasi, kültürel, milli ve dini olarak da karmaşık ilişkilerin yaşandığı bir haritanın tam ortasında yer alan bir ülkede; hem ülke içinde hem de ülke dışında diplomatik ilişkilerin başarısı strateji savaşlarının bir çıktısıdır. Böyle bir ülkede akademisyen olarak görev yaparken özellikle biz sosyal bilimcilere de oldukça fazla görev düşmektedir. Konunun yüksek önemi sebebiyle; son yüzyılda yönetim alanındaki çalışmalarda sık karşılaştığımız ancak tarihi oldukça eski olan strateji kavramının geçmişi ve felsefesi bilinmeden yüzeysel bir şekilde kullanılmasının strateji olgusunun verimliliğini düşürdüğü gerçeğinden yola çıkarak 15 yıllık akademik birikimlerin kitaplaştırılması bir ihtiyaç halini almıştır.

Özellikle ülkemizde planlama konseptinin değişmesi ile birlikte son on yıldır strateji çalışmaları daha da önem kazanmıştır. Ancak dilimizde yer alan kitapların hemen hepsinin

çeviri kitaplar olması ve bu çevirilerde kültürel farklılıkların genel olarak dikkate alınmamış olması sebebiyle strateji, Türkiye’de, temelsiz ve birikimsiz bir kavram gibi durmaktadır. Oysa ki 2.200 yıldan eski Türk ordusu ve ordumuzun askeri stratejileri daha kuvvetli bir şekilde sivillerin kullanımı için derlenebilir. Bu derlemeler için de sivil ve askerin işbirliği içerisinde multidisipliner çalışmalar yürütmesi gerekmektedir. Sivilin askeri nizamdan ve askerin de sivilin esnekliğinden uzak oluşu, bu çalışmaların, bir araya gelmeden, eksik olacağıın bir başka göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Bu sebepler ışığında askeri okulda strateji eğitimi almış bir sivil olan yazar, konuya her iki pencereden bakarak, strateji kavramını; tarihi bir akış içerisinde ve iktisadi düşün sistemi çerçevesinde evrimsel olarak aktarmaya çalışmıştır. Bu anlamda yazar, Türk bilim dünyasında bu alanda yapılmış pek çok değerli çalışmanın yanı sıra bu çalışmanın da faydalı bir katkı olacağını düşünmektedir.

Yukarıda bahsedildiği üzere oldukça önemli bir konu olan strateji ile ilgili çalışmalara beni yönlendiren ve gelişmemi sağlayan tüm hocalarıma ve bu noktaya gelmemdeki katkılarından dolayı ayrıca öğrencilerime, herkesten önce sayelerinde bir şeyler olmaya çalıştığım ve dünyaya gelmeme vesile olan Annem ve Babam’a, bu zahmetli çalışma sürecinde bana katlanan herkese ve kitabın basımı aşamasında her tür desteği sağlamış olan Siyasal Kitabevi’nin sahibi ve değerli büyüğüm Ünal Sevindik’e ve tüm çalışma arkadaşlarına ve son olarak da değerli vaktinizi ayırarak kitabı okuyacak olan siz okurlara teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Karabük, 2017

Giriş

İçinde bir şey bulunamayacak kadar kötü bir kitap yoktur.

Balzac

Etimolojisi Klasik Yunan'a kadar uzanan *strateji* kavramı temel anlamda liderin gösterdiği yolu ifade eder. Lider, gidilecek en iyi yolu seçebilecek kabiliyetteki kişidir. Kendisini takip edenleri başarıya ulaştıracak yolun seçimini yapar ve nasıl gidileceğini belirler. Ortaçağ'a kadar lider denildiğinde kastedilen; orduları idare eden komutanlar, generallerdi. Savaşarak genişleyen, yeni topraklar elde ettikçe ganimet ve vergi gelirlerini artıran imparatorluklar için ordularının güçlü olması oldukça mühim bir konuydu. Çünkü güçlü ordu, yeni yerler fethederek imparatorluğun daha da büyümesinin temel sebebiydi. Büyüyen ve genişleyen imparatorluk daha çok asker yetiştirip bakabildiği için ordusu daha da fazla güçleniyordu. Ancak dünya 1750'li yıllara hızla ilerlerken iktisadi hayattaki gelişmeler ve sanayileşmenin Avrupa'da başlamasıyla birlikte, imparatorluklar gücünü kaybedip yerini ulus devletlere bırakmıştır. 1776'da *Adam Smith*'in liberalizmin fikri temellerini sağlamlaştırdığı eseri *Ulusların Zenginliği*, İngiltere'nin bir sömürü imparatorluğu olma yolunu açmış ve Avrupa'dan bu

duruma ilk toplumsal tepki 1789'da Fransa'dan gelmiştir. Liberalizm, sanayileşme ve bireysel zenginleşmenin, Fransa'da, İngiltere'deki kadar hoş karşılanmadığını söylemek yanlış olmaz. Zenginlerin sayısındaki artış köylünün emeğinin üstünden gerçekleşirken ve krallar ile kraliçeler fakirleşen halkla dalga geçer gibi "*Ekmek bulamıyorlarsa pasta yesinler.*" açıklamaları yaparken, geleceğin, 1750 öncesinden çok farklı olacağını sinyalleri de verilmiş oldu.

Avrupa düşünce hayatındaki bu değişimlerle birlikte ulus devlet kavramı imparatorlukların parçalanmasına sebep olurken ordular da tarihteki ihtişamını yavaş yavaş kaybetmeye başlamıştı. Müteşebbislerin bir bir artması, serbest piyasa ekonomisi ve özel mülkiyet hakkı gibi farklılaşmalar, ticareti hızlandırmış ve 1800'lerden sonra günümüzdeki anlamıyla şirketleşmenin başlamasına zemin hazırlamıştır. Avrupa'da ve Avrupa'nın ticaret yaptığı bölgelerde kurulmaya başlayan şirketler 21. Yüzyıla ilerlerken devletler için ordular kadar ve hatta bazı durumlarda ordulardan daha önemli hale gelmiştir. Bu durumda artık yol gösterenler komutanlar değil, onların yerine yöneticiler olmaya başlamıştır. Günümüzde dünyadaki orduların sahip olduğu bütçelere kıyasla daha fazla varlığı ve fonu yöneten şirketleri düşündüğümüzde de bu durumu algılamak kolaylaşacaktır.

İki taraf arasında yapıldığı bilinen ilk barış anlaşması M.Ö. 1280 yılında Mısırlılar ve Hititliler arasında imzalanan *Kadeş Anlaşması*'dir. Bilinen ilk savaş ise Atina ile Sparta arasında M.Ö. 431 yılında başlayan *Peloponez Savaşı*'dir. Strateji kavramının Klasik Yunan'a kadar gitmesi tarihte bilinen ilk savaştan kaynaklanıyor diyebiliriz. Tarihi, Yunan'dan okursak M.Ö. 431 ilk savaş olarak kabul edilebilir. Ancak bilinen en eski medeniyet olan Sümerler, Yunan'dan daha önce yaşamış

ve ilk savaşı da onlardan önce yapmıştır. M.Ö. 2700 yılında Akadlarla Sümerler arasında bugün Basra olarak bildiğimiz bölgede malum sebeplerden savaş çıkmıştır. Bu durumda savaşın tarihini dolayısıyla stratejinin askeri anlamdaki tarihini M.Ö. 2700'lere kadar götürmek yanlış olmayacaktır. Milattan önce 2700 yıl ve milattan sonra 1750 yıl, toplamda 4450 yıl strateji; askerî ve diplomatik olarak rakibi alt etmek için kullanılmış taktikler bütünüydü. Bu tarihlerden daha önceye gidecek olursak başlangıçtaki savaşların pek stratejik olmadığını söyleyebiliriz. Savaşlar, kabileler arasında bireylerin kendi kahramanlıklarını sergiledikleri adeta bir şiddet töreni gibi son derece vahşi dövüşler biçiminde yaşanıyordu. Kabilelerin genişleyip devletleşmesi sonucunda; savaşların doğasında bulunan giderler, sebep olduğu yorgunluk ve yıkımlar göz önüne alınınca savaşmak, hesap yapılarak mantıklı gerçekleşmesi gereken bir olguya dönüşmek durumunda kalmıştır. Stratejinin doğuşunu da tam olarak bu noktada ele alabiliriz. Bu nedenle de hesaplanmış, planlanmış, taktiklere ve yol haritalarına sahip savaşlarla birlikte yaklaşık 5000 yıldır strateji kelimesi, ifade etmesi gereken anlamında kullanılmaktadır. Bunun 4500 yılı sadece komutanlar, ordular ve devletler tarafından oluşturulmuşken 1750'lerdeki iktisadi gelişmeler sonucunda son 150 yıldır şirketler de bu strateji kullanım savaşına dahil olmuştur. İşte bu sebeple bu kitap, ordulardan şirketlere stratejinin gelişimini sizlere sunmayı hedeflemiştir.

Tarihte ordular, stratejiler, generaller ve benzeri konuları işleyen pek çok eser bulunmaktadır. Ancak bunlardan belki de hiçbirisi şirketlerin ordular karşısında strateji konusunda henüz toy olduklarını kabul etmez. Şunun şurasında 150 yıllık şirketler, bazen krizler karşısında yok olma tehlikesi bile atlatmışken 4500 yıllık askeri gelenekleri hiçe sayarlar. Bu se-

bepile şirketlerin ordulardan ve onların deneyimlerinden öğrenmesi gerekenler en çok da strateji konusunda ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu kitap orduların taktiklerini ve stratejilerini işlemekten çok savaş sanayindeki gelişmelerden bahsedip şirketler açısından fırsat olarak algılanabilecek noktalara dikkat çekmeyi tercih etmiştir. Buna ek olarak; askeri stratejileri sivil yöneticilerin kullanabileceği kapsamda yorumlamaya çalışmıştır.

Özellikle sanayileşme ile birlikte başlayan teknolojik ilerlemeler insanlık tarihinde savaş sanayi lehine gelişmelere sebebiyet vermiştir. Son 150 yıldır insan sağlığı ile ilgili yapılan çalışmaların faydaları ile savaş sanayinin gelişimi sonucu insanlığa verebileceği zararları karşılaştırmak oldukça komik olacaktır. 1897'de moleküler keşfi yapılan Aspirin'den günümüze neredeyse kan sulandırma ile insanları kalp krizlerine ve bir takım damar hastalıklarına karşı koruma konularında çok fazla yol aldığımızı söyleyemeyiz. 1899 yılında kuşların nasıl uçtuklarını inceleyip 200 farklı kanatla uçuş denemesi yapan *Wright Kardeşler* 17 Aralık 1903'te ilk uçağı havalandırmayı ve ardından 1904'te havada geri dönüşler yaptırarak uçağı yere indirmeyi de başardılar. 19. Yüzyılda pek çok hastalığa sebep olduğu anlaşılan ve öncesinde kitleleri öldüren bakterilere karşı ilk ilaç 1910 yılında *Paul Ehrlich* tarafından geliştirilmiştir. Bugün yaygın bir şekilde kullandığımız *antibiyotiklerin* tarihi 100 yıldan fazla değildir. Peki ilk uçaktan günümüze son 100 yılı incelediğimizde geldiğimiz noktayı antibiyotikler ve bakterilerin insan sağlığına zararlarına karşı geliştirebildiğimiz ilaçlar ile karşılaştırırsak nasıl bir sonuç elde ederiz? *Wright Kardeşlerin* 12 beygir gücündeki çift motorlu uçağından günümüzde NASA'nın 22 milyon beygir gücündeki roketlerine 100 yıllık teknolojik gelişmeyi düşünürsek anti-

biyotiklerde aynı hızı yakaladığımız pek değil, kesinlikle söylenemez. Bunun sebepleri serbest piyasa ekonomisinde ben buradayım diye parmak kaldırıyor olabilir ama yüzümüz tahtaya dönük olduğundan görmekte zorlanıyoruz. İnsana ve insan sağlığına yatırım, teknolojiye ve en yoğun kullanıcısı olan savaşımlara yatırım kadar yüksek getirili değildir. Bu noktada şirketler de iktisat bilimi gibi ikiye ayrılmaktadır. Savaş ve barış yanlı iktisatçılar, serbest piyasada rekabet edebilmek için savaş ve barış yanlı şirketleri doğurmuştur. Bu kitapta da özellikle 1900'lü yıllardan sonra savaşların doğasındaki değişim aktarılmaya çalışılırken savunma alanında yatırım yapan şirketler, olası fırsatları satın aralarında yakalayabilecektir. Devletler ise gelişen teknolojilere karşı hangi alanlarda güvenlik tedbirleri almaları gerektiğini sorgulayabileceklerdir.

İnsanlar başarıyı ararken yalın ve kolay gibi görünen ya da daha önceleri işe yaradığı görülmüş olan taktikleri seçerler. Böylece servet kazanır, kaynak elde eder, müttefiklerinin sayısını artırır ya da en son teknolojinin getireceği avantajlara sahip olurlar. Aslında bu durum *maddencilik* ve *mekanikçilik*dir. Gerçek strateji ise psikolojiktir, manadır ve maddesel güçten çok zekâ işidir. Yaşamdaki her şey elimizden alınabilir ve ölümlü olarak yaşadığımız şu dünyada gerçekten de bir gün herşeyi kaybederiz. O günden önce, servetimiz eriyebilir, müttefiklerimiz bizi terk edebilir ya da en son teknoloji zannettiğimiz şeyin modası geçebilir. Ama eğer *aklımız savaş sanatıyla silahlanmışsa*, bunu bizden alabilecek hiçbir güç olamayacaktır. Aklımız, bir krizin tam ortasında en doğru çözümü bulur ve duygularla düşünerek alacağımız kararlara kıyasla daha faydalı sonuçlar doğmasına sebep olur. Üstün stratejilerle donanırsak, manevralarımız da karşı konulamaz güce sahip olur.

Yararlanılan Kaynaklar

- A National Strategy For A New Century*, The White House, Washington D.C., 1997.<http://www.fas.org/Man/docs/strategy97.html>. Erişim Tarihi: 14.05.2009.
- Açba, Sait. (2004). *Osmanlı Devleti'nin Dış Borçlanması*, Vadi Yayınları, Ankara.
- Adams, S. ve Crawford, A. (2000). *World War II*. First edition. Printed in association with the Imperial War Museum. Eyewitness Books Series, Doring Kindersley Limited, New York.
- Adda, Jacques. (2013). *Ekonominin Küreselleşmesi*, İletişim Yayınları, İstanbul.
- Adivar, Adnan. (1982). *Osmanlı Türklerinde İlim*, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Agoston, Gabor. (2006). *Barut, Top ve Tüfek, Osmanlı İmparatorluğu'nun Askeri Gücü ve Silah Sanayisi*, Kitap Yayınevi, İstanbul.
- Akkuş, Turgay. (2008). Bir İktisadi Siyasa Projesi: Milli İktisat ve Bursa, *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, VII/ 16-17, Bahar-Güz, 119-141, İzmir.
- Ana Britanica Ansiklopedisi*, Cilt III, 1998.
- Aşçı, H. Bahar. (2007). *Türkiye'nin 150 Yıllık Borç Serüveni (1855-2005)*, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı İktisat Yüksek Lisans Programı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Atatürk, Mustafa Kemal. (2010). *Nutuk*, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.
- Ayalon, David. (1956). *Gunpowder and Firearms in the Mamlûk Kingdom*, Routledge Publish, London.
- Aydüz, Salim. (1998). *Osmanlı Devleti'nde Tophâne-i Âmire ve Top Döküm Teknolojisi*, doktora tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Bauman, Zygmunt. (2014). *Küreselleşme*, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Benjamin H. Williams. (1954). *Economic Intelligence and Economic Welfare*, Industrial College of The Armed Forces, Washington.
- Berber, Şarika Gedikli. (2011). Osmanlı'nın Son Döneminden Cumhuriyetin İlk Yıllarına Liberalizm – Devletçilik Çatışması, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, Cilt XXVII, 209-239.
- Bergstein, Fred. (1988). *America in The World Economy, A Strategy For The 1990's*, Institute For International Economics, Washington D.C.
- Bıyık, Asım. (1979). *Ateşli Silahların Osmanlılara Girişi ve Yayılışı*, Basılmamış bitirme tezi, İstanbul.
- Blaisdell, Donald. (1940). *Osmanlı İmparatorluğu'nda Avrupa Mali Kontrolü*, T.C. Maarif Vekilliği Yüksek İktisat ve Ticaret Mektebi Yayını, Yayın No: 24, İstanbul.
- Bob, Fitrakis. (2004). *Rods from Gods: The Insanity of Star Wars*, Free Press.
- Yıldızhan, Cengiz. (2005). *VII-X. Yüzyıllarda İpek Yolu Ticaretinin Türk Tarihine Etkileri*, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Charlton, James (Editor). (2013) *The Military Quotation Book*, St. Martins Press, New York.
- Church Committee. (1953). *Mkultra was approved by the DCI (Director of Central Intelligence) on April 13*.
- Clausewitz, Carl Von. (2011). *Savaş Üzerine*, Çeviren: Selma Koçak, Doruk Yayıncılık.
- Coşkun, Yener. (2015). *1908 – 1918 Milli İktisat Dönemi Üzerine Bazı Notlar (İçinde, Birinci Dünya Savaşı'nın Yüzüncü Yılında Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Vatan Savunması)*, Koleksiyoncular Derneği, Ankara: Mattek Matbaacılık.
- Çakır, Mikdat. (2004). *Savaş Sosyolojisi*, Mars Matbaası, Ankara.
- Çetiner, Aydın. (2003). *21. Yüzyılda Savaş Stratejileri*, İstanbul: Selis Kitaplar.
- Dedeoğlu, Beril. (2014). *Uluslararası Güvenlik ve Strateji*, Yeni Yüzyıl Yayınları.
- Dennis Specht. (1995). "HAARP: Vandalism in The Sky", *Nexus Magazine*, Vol.3, No.1.

- Devlet Arşivleri Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Y. EE (Yıldız Esas Evrakı) 25/94 Y. EE 25/96, Y. EE 25/98, Y. EE 28/8 Y. EE 29/111
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Cumhuriyet Arşivleri, Fon No: 30 10 0 0 Kutu No:117 Dosya No: 817 Sıra No:13.
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Cumhuriyet Arşivleri, Fon No: 30 18 12 Kutu No:1 Dosya No: 3 Sıra No:19.
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Cumhuriyet Arşivleri, Fon No: 30 10 0 0 Kutu No: 136 Dosya No: 978 Sıra No:2.
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Cumhuriyet Arşivleri, Fon No: 30 10 0 0 Kutu No: 231 Dosya No: 556 Sıra No: 4.
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Cumhuriyet Arşivleri, Fon no: 30 10 0 0 - Kutu No:117: Dosya No: 817 - Sıra No:13, s.3.
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Cumhuriyet Arşivleri, Fon no: 30 10 0 0 - Kutu No:117: Dosya No: 817 - Sıra No:13, s.4.
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Cumhuriyet Arşivleri, Fon no: 30 10 0 0 - Kutu No:117: Dosya No: 817 - Sıra No:13, s.8-9.
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Cumhuriyet Arşivleri, Fon No: 30 18 12 - Kutu No:1 Dosya No: 3 Sıra No:19.
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Cumhuriyet Arşivleri, Fon No: 30 10 0 0 Kut 136 Dosya 978 Sıra 2.
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Cumhuriyet Arşivleri, Fon No: 30 10 0 0 Kutu No: 231 doya No: 556 Sıra No: 4.
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Cumhuriyet Arşivleri, Fon No:30 10 0 0 Kutu No: 117 Dosya No:817 Sıra No: 13 Sayfa: 3-4.
- Dikkaya, Mehmet ve Özyakışır, Deniz. (2008). *Küreselleşmenin Ekonomi-Politiği*, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Dikmen, Nedim. (2005) Osmanlı Dış Borçlarının Ekonomik ve Siyasi Sonuçları, *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt:19 Eylül, Sayı 21.
- Donald, R. Baucom. *Missile Defense Milestones 1944 – 1997*, Ballistic Missile Defense Organization, <http://www.fas.org/spp/starwars/program/milestone.html>.
- Eldem, Vedat. (1970). *Osmanlı İmparatorluğu'nun İktisadi Şartları Hakkında Bir Tetkik*, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul.
- Esad, Çam. (1987). Çok Uluslu Şirketler ve Gelişen Ülkeler, *İktisat Fakültesi Mecmuası*, Cilt 45, Sayı.
- Esenyel, Ömer. (2013). *Stratejinin Öncüleri*, Okyanus Yayınları, İstanbul.

- Eslen, Nejat. (2009). *Tarih Boyu Savaş ve Strateji*, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul.
- Evan, H. Potter. (1998). *Economic Intelligence and National Security*, Carleton University Press, Canada, 92.
- Freedman, Lawrence. *Strateji*. Alfa Basım Yayın, İstanbul.
- Friedman, George. (2009). *The Next 100 Years*, Random House Inc, Newyork.
- Friedman, George. (2015). *Savaşın Geleceği*. Pegasus Yayıncılık, İstanbul.
- Friedman, Thomas. (1999). *Küreselleşmenin Düellosu*, Foreign Policy, Güz, Sayı: 7, s. 105.
- Gaffney, Frank. (2000). *Bush, Missile Defense And The Critics*, Commentary, Vol 3, No 2, 30-32.
- Gary, Smith. (1994). ARCO, Eastlund and the Roots of HAARP, *Earth Island Journal*, Fall 94.
- Genç, Mehmet. (2005). *Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet ve Ekonomi*. Ötüken Yayınları, İstanbul.
- Gerger, Haluk. (2005). *Nükleer Tehlike-Nükleer Silahlar ve Nükleer Savaş*, Bilim ve Sanat Yayınları, İstanbul.
- Gnkur. ATASE Bşklığı. (1980). *Barış ve Savaş Kavramlarındaki Gelişmeler Güncel Konular*, Gnkur. ATASE Bşklığı Yayını, Güncel Konular Serisi, No:1, Ankara.
- Gökbunar, Ali Rıza. (2004). 19. ve 20. Yüzyıllarda Yaşanan Göçlerin Türk Maliye Tarihi Açısından Analizi, *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(3), 231-252, Ankara.
- Greene, Robert ve Elffers, Joost. (2011). 33 *Stratejide Savaş*. Çeviren: Füsün Doruker, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul.
- Gülten, Kazgan. (2000). *Küreselleşme ve Ulus Devlet*, Yeni Ekonomik Düzen, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Güran, Tevfik. (2007). *Osmanlı Kamu Maliyesi (1839 – 1918) Osmanlı Maliyesi: Kurumlar ve Bütçeler*, Osmanlı Bankası Yayınları.
- Güraytan, Özyurt. (2005). *Kimyasal Savaş Ajanları ve Korunma*, Türk Anest Rean Der Dergisi
- Gürsel, Seyfettin. (1985). *1838 Osmanlı-İngiliz Ticaret Antlaşması, Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi*. Cilt III, İstanbul: İletişim Yayınları.

- Gürsoy, Bedri. (1984). *100. Yılında Düyun-u Umumiye İdaresi Üzerine Bir Değerlendirme*, Ord. Prof. Dr. Şükrü Baban'a Armağan, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Yayınları.
- Haber L. Fritz. (1998). *The Poisonous Cloud: Chemical Warfare in The First World War*. Oxford, England: Claredon Press: 15-40.
- Hadih, Nasheri. (2005). *Economic Espionage and Industrial Spying*, Cambridge University Press, United Kingdom.
- Hagerman, Edward. (1992). *The American Civil War And The Origins Of Modern War-fare*, Usa: Indiana University Press.
- Hakim, Joy. (1995). *A History of Us: War, Peace and all that Jazz*. New York: Oxford University Press.
- Halil, Seyidođlu. (2003). *Uluslararası İktisat, Teori Politika ve Uygulama*, Güzem Cab Yayınları, 15. Baskı, İstanbul.
- Haluk Dural, *Suriye Hava Sahasında Düşen Türk Jeti ve Gerçekler*, Ulusal Strateji Merkezi, 25.10.2012.
- Harman, Chris. (2003). Amerikan Emperyalizminin Sorunları- Daha Yeni Başlıyor, *Socialist Review*.
- Hart, Liddel. (1991). *Strategy*, Meridian Book.
- Hıncal F, Çeliker A, Özgüven Ş, Kaya E. (1991). *Kimyasal ve Biyolojik Savaş Ajanlarının Sağlık Üzerine Etkileri*, Hacettepe İlaç ve Zehir Bilgi Merkezi, Roche Bilimsel Yayınlar Serisi: 5-9.
- Hobsbawm, Eric. (2006). *Kısa 20. Yüzyıl Tarihi*, İstanbul: Everest Yayınları.
- İbn Haldun. (2004). *Mukaddime*, Cilt I, Hazırlayan: Prof. Dr. Süleyman Uludağ, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- İnalcık, Halil. (2004). *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi*, Cilt 1. İstanbul: Eren Kitabevi.
- İnalcık, Halil. (2004). *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi*, Cilt 2. İstanbul: Eren Kitabevi.
- İnce, Macit. (1976). *Devlet Borçlanması (Kamu Kredisi)*, 3. Baskı, Kalite Matbaası, Ankara.
- Jared, Diamond. (2005). *Tüfek, Mikrop ve Çelik*, TÜBİTAK Yayınları, Ankara.
- Jay, W. Kelley. (1992). *"SPACECAST 2020 Final Report"*, Vol.1, Defence Technical Information Center.
- John, Fialka. (1997). *War by Other Means: Economic Espionage in America*, New York.

- Karaca, Mehmet. (2005). *Evangelizm ve Vahabilik*, İstanbul: Nokta Yayınları.
- Karlık, Rıdvan. (1997). *Türkiye Ekonomisi*, Yayın No: 607, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş. İstanbul.
- Kaynak, M. ve Gürses E. (2004). *Büyük Orta Doğu Projesi*, İstanbul: İlk Yayınları.
- Kazgan, Gülten. (1999). *Tanzimat'tan XXI. Yüzyıla Türkiye Ekonomisi Küreselleşmeden 2. Küreselleşmeye*, İstanbul: Altın Kitaplar Yayınları.
- Kazgan, Gülten. (2002). *Tanzimat'tan 21. Yüzyıla Türkiye Ekonomisi*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları 22, Ekonomi 3, İstanbul.
- Kazgan, Haydar. (2005). *Osmanlı'da Avrupa Finans Kapitali*, Roma Yayınları Ankara.
- Kennedy, Paul. (2009). *Büyük Güçlerin Yükseliş ve Çöküşleri*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- Kepek, Yakup. (1986). *Türkiye Ekonomisi*, Ankara: Teori Yayınları.
- Keskin, Bülent. (2008). *Elektronik Harp ve Sinyal Savaşları*, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul.
- Kıray, Emine. (1995). *Osmanlı'da Ekonomik Yapı ve Dış Borçlar*, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Kimyasal Silahlar Gösteri Kontrol Ajanları*, Türk Tabipler Birliği Yayınları, Ankara.
- Kimyasal, Nükleer, Biyolojik Savaş ve Hekimlik, <http://www.ttb.org.tr/eweb/savas/12.html>, Erişim tarihi: 14.12.2015.
- Klein, Naomi. (2007). *The Shock Doctrine: The Rise of Disaster Capitalism*, New York: Picador.
- Köprülü M. Fuat. (1986). *Osmanlı İmparatorluğunun Kuruluşu*, Ötüken Yayınları, İstanbul.
- Kumkale, Tahir Tamer. (2009). *Asimetrik Savaş*. Eti Yayınları, İstanbul.
- Kuzu, Ali. (2007). *MİT, Mossad, CIA, Gladio Dünyanın En Büyük İstihbarat Servisleri*, Bilge Karınca, s.46.
- Kütükoğlu, Mübahat S. (1992). *Tanzimat Devrinde Yabancıların İktisadi Faaliyetleri*, 150. Yılında Tanzimat, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Law D. (2005). *Güvenlik Sektörü Yönetişim ve Reformu Üzerine*, Dcaf Backgrounder Serisi.

- Mac Donald. (1971). "Climatic Consequences of Increased Carbon Dioxide in the Atmosphere", David A. Berkowitz, Arthur M. Squires (Eds.) Power Generation and Environmental Change, Cambridge: MIT Press.
- Madison Ruppert, *Putin Reportedly Confirms that Russia is Actively Working on Psychotronic Weapons*, 06.04.2012, The Intel Hub.
- Mahan, A. Thayer. (1890). *The Influenca Of Sea Power Upon History*, Usa.
- Margaret, Cheney. (1981). *Tesla: Man, out of Time*, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, NJ.
- Margaret, Cheney. (1999). *Robert Uth, Tesla: Master of Lightning*, Barnes & Noble Books, New York.
- Mc Coy, Alfred. (2006). *A Question of Torture: CIA Interrogation from The Cold War to the War on Terror*, New York: Metropolitan Books pp 2,22,30.
- Michel, Chossudovsky. (2001). *Washington's New World Order Weapons Have the Ability to Trigger Climate Change*, University of Ottawa Third World Resurgence.
- Michel, Chossudovsky. (2004). "The Ultimate Weapon of Mass Destruction: "Owning the Weather" for Military Use", www.globalresearch.ca, 27 September.
- Millet A. R. ve Maslowski P. (1994). *For The Common Defense, A Millitary History Of The United States Of America*, USA.
- Miman, Ahmet Tarık. (2007). *Küreselleşmenin Ordusu, Ekonomik İstihbarat*, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul.
- Mustafa, Odabaşı. (2012) *Soğuk Savaşın Sırları: MK-Ultra Zihin Kontrol Projesi*, USA Sabah.
- Müezzinoğlu, Ersin. (2012). *Bir İttihatçı Eğitimci Ahmet Şükrü Bey*, T.C. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Türkiye Cumhuriyeti Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Nevzat, Güldiken. "Bilginin Elde Edilmesi ve Korunmasında Ekonomik İstihbarat Sistemlerinin Rolü", *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Dergisi*, Cilt 7, Sayı 2, 2006, 174.
- Nicholas J. Shackleton. (2000). *The 100,000-Year Ice-Age Cycle Identified and Found to Lag Temperature, Carbon Dioxide, and Orbital Eccentricity*, Science 15 September 2000: Vol. 289 no. 5486 pp. 1897-1902.

- Nick, Begich (1997). *Jeane Manning, Angels Don't Play This Haarp: Advances in Tesla Technology*.
- Nur, Rıza. (1992). *Dr. Rıza Nur'un Hatıraları*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul.
- Oded, Yinon A. (1982). *Strategy For Israel In The Nineteen Eighties*, Kivinum.
- Öner, Erdoğan. (2001). *Mali Olaylar ve Düzenlemeler Işığında Osmanlı İmparatorluğu ve Cumhuriyet Döneminde Mali İdare*, Maliye Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Özcan, Abdulkadir. (1995). *Fatih'in Askeri Dehası ve Fetih Topları*, Tarih ve Medeniyet Dergisi, sayı 5.
- Özgün, Cihan. (2008). *Osmanlı Ekonomi Politikğine Kısa Bir Bakış (XVIII-XIX. Yüzyıllar)*, Tarih Okulu, Sayı I, 5-17.
- Öztürk İ. (2005). *Büyük Orta Doğu Projesinin Siyaset ve İktisat Felsefesi*, İstanbul.
- Pamuk, Şevket. (1984). *Osmanlı Ekonomisi ve Dünya Kapitalizmi*, Yurt Yayınları, Ankara.
- Pamuk Şevket. (2005). *Osmanlı Ekonomisinde Bağımlılık ve Büyüme (1820 – 1913)*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.
- Pamuk, Şevket. (2005). *Osmanlı-Türkiye İktisadi Tarihi 1500-1914*, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Parry V. J. (1978). *Barut*, Encyclopedia of Islam (New Edition), (EI2).
- Parry V. J. (1975). *İslâm'da Harb Sanatı*, Tarih Dergisi, 28-29, İstanbul.
- Patrick Bailey, Nancy Worthington, "History and Applications of Haarp Technologies: The High Frequency Active Auroral Research Program", Intersociety Energy Conversion Engineering Conference, The 32nd IECEC, July 27 - August 1, 1997.
- Pekşen, Hasan Deniz. ve Güneylioğlu, Murat. (2015). *Tukidides, Savaş Kuramları – Temel Düşünürler ve Yaklaşımlar*, Editör: Erhan Büyükkacıncı, Adres Yayınları, Ankara.
- Perloff, James. (1988). *The Shadows of Power, The CFR and American Decline*, Appleton, Wisconsin, USA, ISBN :0-88279-134-6.
- Peter, Schwartz ve Doug Randall. (2003). "An Abrupt Climate Change Scenario and Its Implications for United States National Security", October.
- Peters, Ralph. (2008). *Blood Borders*, Armed Forces Journal.
- Petrović, Djurdjica. (1975). *Fire-arms in the Balkans on the Eye of and After Ottoman Conquests of the Fourteenth and Fifteenth*

- Centuries, War, Tecnology and Society in the Middle East*, ed. V. J. Parry ve M. E. Yapp, London.
- Pierre, Lacoste. (2004). *Fransız İstihbarat Yaklaşımları: Ulusal Bir Kültür Var Mıdır?* (Çev: Adnan Özdemir), Emniyet Genel Müdürlüğü Yayınları No: 361, Ankara.
- Richard, Barrett. (2014). *Foreign Fighters in Syria*, Soufan Group, June. <http://soufangroup.com/wp-content/uploads/2014/06/TSG-Foreign-Fighters-in-Syria.pdf>
- Ronald B. St J. (2006). *A Real Clean Break In The Middle East*, Political Research Associate.
- Rosalie, Bertell. (1999). *Haarp Projesinin Arkaplanı*, Eartpulse Press.
- Sadettin, Eğri. (2012). "Hitay Sefaretnamesi ve Kanunname-i Çin Ü Hıtya'da İpek Yolu İzlenimleri", *Turkish Studies, International Periodicals for The Languages, Literature and History of Turkish*, Volume 7/2, Spring.
- Sayar, Nihad S. (1978). *Türkiye İmparatorluk Dönemi Siyasi, Askeri, İdari ve Mali Olayları*. İ.İ.T.İ.A. İstanbul: Nihad Sayar Yayınevi.
- Semiz, Yaşar. (2014). *İttihat ve Terakki Cemiyeti ve Türkçülük Politikası*, Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 217-244, Konya.
- Shelesinger, Arthur M. Jr. (1999). *The Cycles of American History*, Mariner Books.
- Siegman, H. (2006). *U.S./Middle East Project, Former Senior Fellow And Director For The U.S./Middle East Project*, Council On Foreign Relations.
- Simon, Singh. (1999). *The code book: the evolution of secrecy from Mary Queen of Scots to quantum cryptography*, Doubleday & Co., New York.
- Smart, J. K. (1996). *History of Chemical and Biological Warfare Fact Sheets*. Aberdeen Proving Ground Md: US Army Chemical and Biological Defense Command; Special Study 50.
- Soros, George. (2003). *Küreselleşme Üzerine*, Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Sönmez, Sinan. (2005). *Dünya Ekonomisinde Dönüşüm*, Ankara: İmge Kitabevi.
- Supreme Court Dissents Invoke the Nuremberg Code: CIA and DOD Human Subjects Research Scandals, Chapter 3, part 4.

- Swayne L. Duncan, W. J. Ve Ginter, P. M. (2006). *Strategic Management of Health Care Organization*, (Fifth Edition), Blackwell Publishing, USA, s.9.
- Şahin, Hüseyin. (2002). *Türkiye Ekonomisi*, 7. Baskı, Ezgi Kitabevi, Bursa.
- T.C. Başbakanlık Devlet İstatistikler Enstitüsü Tarihi İstatistikler Dizisi, Cilt 7, Ankara.
- Tabakoğlu, Ahmet. (2005). *Türk İktisat Tarihi*, İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Tahrân, Nevzat. (2002). *Psikolojik Savaş*, Timaş Yayınları, İstanbul.
- Tatar, Ercan. (2007). *Milli İktisat ve Kara Kemal*, Dokuz Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- TC 18-01, Special Forces Unconventional Warfare, United States Army John F. Kennedy Special Warfare Center and School, Washington, 2010, sy. 9.
- Textbook of Military Medicine*, Editor: Brigadier General Russ Zajtchuk, MC, US Army, Office of The Surgeon General Department of The Army, United States of America, 1997, p. 9.
- Toprak, Zafer. (1995). *Türkiye’de Ekonomi ve Toplum (1908-1918) Milli İktisat – Milli Burjuvazi*, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Tzu, Sun. (2008). *Savaş Sanatı*, Alter Yayınları, Ankara.
- Ülgen H. ve Mirze K. (2004). *İşletmelerde Stratejik Yönetim*. İstanbul: Literatür Yayınları.
- V.N Lopatin. ve V.D. Tsygankov. (1999). *Psychotronic Wars and Security of Russia*, Moskow.
- Veysel, Çetin. (2010). *Savaşın Felsefesi*, Etik Yayınları, İstanbul.
- Yalçın, Hüseyin Cahit. (1976). *Siyasi Anılar*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Yeniay, İsmail Hakkı. (1964). *Yeni Osmanlı Borçları Tarihi*, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, Yayın No: 150, Ekin Basımevi, İstanbul.
- Yıldırım, Nurettin. (2007). *Psikolojik Savaş Teknikleri*. IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul.
- Yınarç R. ve Taşdemir H. (2002). *Uluslararası Güvenlik Sorunları ve Türkiye*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yulia, Mamina. “Russia Accused of Artificially Generating Freak Hurrricanes Over America”, <http://rense.com/general69>

/rssdds.htm. <http://www.haberciniz.biz> /rusya -anti-uydu-silahi- gelistiriyor-601203h.htm.

Zbigniew, Brzezinski. (1970). *Between Two Ages: America's Role in the Technetronic Era*, New York: Viking Press.

Ziyaoğlu, Rakım. (1971). *İstanbul Kadıları, Şehreminleri, Belediye Reisleri ve Partiler Tarihi*, İstanbul.

İnternet Kaynakları

<http://bilheal.bilkent.edu.tr/aykonu/Ay2003/march03/biyoljiksilahlar.htm>. Erişim tarihi: 12.12.2015

<http://illidroid.blogspot.com.tr/2012/07/dusen-ucak-ve-vortex-silah.html>

<http://science.ksc.nasa.gov/shuttle/technology/sts-newsref/stsoms.html>.

<http://spacemath.gsfc.nasa.gov>.

<http://www.aktifhaber.Com/turk-jetinin-dakika-dakika-izledigi-rotas-622812htm>

<http://www.almanar.com.lb/french/adetails.php?eid=69809&cid=18&fromval=1&frid=18 &seccatid=37&s1=1>

<http://www.anafikir.gen.tr/haber-ve-yorum/308-turk-f4-nun-dusurulmesinin-tam-hikayesi.html>

http://www.edge.org/memberbio/jared_diamond

<http://www.fas.org/spp/starwars/program/milestone.htm>.

<http://www.guncelmeydan.com/pano/suriye-hava-sahasinda-dusen-turk-jeti-ve-gercekler-01-t32953.html#50>

<http://www.haarp.alaska.edu>

<http://www.haarp.alaska.edu/haarp/gen.html>

http://www.kirtland.af.mil/afrl_r/index.asp.

<http://www.projec targus.eu/>

<http://www.radikal.com.tr/turkiye/genelkurmayduseucagifotografinin-iyayinladi-1093281>

<http://www.siberguvenlik.org.tr/makaleler/siber-savaslar-i/>

<http://www.stratejikanaliz.com/analizler/harp-ve-strateji/savasin-turleri/#ixzz3sdMQiQaZ>, Erişim tarihi: 14.12.2015

<http://www.voanews.com/turkish/archive/2003-01/a-2003-01-23-8-1.cfm>.

<http://www.wsj.com/articles/would-new-borders-mean-less-conflict-in-the-middle-east-1428680793>
www.americanchronicle.com/articles/view/164120
www.cia.gov/about-cia/index.html
www.cnnturk.com/yazarlar/güncel/utku-basar/sii-hilali-gercek-oldu
www.elaziz.com/Hayrettin_Osmanoglu_ISIDin_icindeki_Arap_olmayanlar_yazi9673.htm
www.oilempire.us
www.parascope.com/ds/m_kultradocs.htm
www.plosmedicine.org/article/info:doi/10.1371/Journal.pmed.0030437
www.psychotronics.orgwww.skepdic.com/remoteyviewingwww.turksolu.com.tr/457/susumezsoy457.htm
www.yenicaggazetesi.com.tr/isid-gercekten-nedir-32115yy.htm